

Gazeta Nowska

Abonament miesięczny w ekspedycji 90 groszy, z opłatą pocztową 98 groszy. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie lub tem podobnych nie przewidzianych okoliczności, wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Od ogłoszeń pobiera się za 1-lam. wiersz 15 groszy. Reklamy przed dziełem ogłoszeń wiersz 35 groszy. — „Gazeta Nowska” wychodzi 1 raz tygodniowo a mianowicie w piątek. — Wydawca, drukiem i nakładem Władysława Wesołowskiego w Nowem (Pomorze). Prenumerata płatna z góry. Ogłoszenia płatne natychm. Za redakcję odpow. Władysław Wesołowski, Nowe.

Nr. 23.

N o w e, sobota 8 czerwca 1929 r.

Rok VI.

O uzdrowienie naszych finansów komunalnych.

Nasza komunalna polityka finansowa mimo pewnej poprawy ostatniej doby, wykazuje jednak dotąd poważne niedociągnięcia. — Dochody podatkowe gmin nie wystarczają, aby móc rozwinąć należycie lub choćby w przybliżeniu akcję budowlaną wzgl. inwestycyjną. Siłą więc rzeczy muszą gminy nasze uciekać się do pomocy kredytowej, która jednakże nie jest jeszcze u nas dostatecznie zorganizowaną. Wielką pomocą w tym kierunku była dla gmin Województwa Śląskiego pożyczka amerykańska. Fundusze te jednak, realizując zaledwie najskromniejszy program Województwa Śląskiego na czas najbliższy, nie usuwają przecież ogólnej bolączki w zakresie budownictwa i w zakresie potrzebnych inwestycji. W innych dzielnicach zachodzi mniej więcej ten sam stosunek z większym, lub mniejszym odchyleniem.

Lokowanie dalszych pożyczek tego rodzaju na rynku amerykańskim następuje na razie duże trudności, gdyż rynek ten nie jest obecnie w tym kierunku podatny. — Rozpętała się tam bowiem na wielką skalę spekulacja giełdowa, powodując niebywały — na amerykańskie stosunki brak kapitałów. Zaznaczyć nawet należy, że w związku z tem dotychczasowe polskie pożyczki straciły w ostatnim czasie na giełdzie nowojorskiej po kilka punktów na kursie. Dla lokowania zatem dalszych pożyczek polskich na rynku amerykańskim nie przedstawiają się już obecnie konjunktury tak korzystnie jak dawniej.

Więcej pojemny byłby pod tym względem obecnie rynek francuski, który w ostatnim czasie poważnie się ożywił, okazując duże zainteresowanie dla lokat w zagranicznych pożyczkach. Z podziwem i uznaniem podnieść należy, że kraj tak zniszczony wojną jak Francja może już dzisiaj być poważnym wierzycielem innych narodów.

Jest to zasługa ludności francuskiej, mającej pełne zrozumienie dla idei oszczędnościowej, którą potrafiła w szerokiej mierze w czyn wprowadzić. Jednakże rynek francuski nie byłby znów tak pojemny, aby liczyć można na lokatę na nim większej ilości polskich pożyczek. Przyjąć mógłby zaledwie ograniczoną tylko ilość polskich obligacji, tem więcej, że sfery gospodarcze innych państw ubiegają się również o względy finansjery francuskiej.

W każdym razie, badając głosy prasy zagranicznej stwierdzić należy, że na rynkach zagranicznych cieszą się popytem przede wszystkim obligacje komunalne, wobec czego i polskie obligacje komunalne znalazłyby tam chętnych nabywców. Zagraniczna prasa fachowa interesując się z okazji lokaty polskich pożyczek zagranicą stosunkami gospodarczymi Polski, wyraziła zdziwienie dla małej pojemności na polskim rynku wewnętrznym dla pożyczek własnego kraju, a szczególnie dla pożyczek komunalnych, cieszących się przecież obecnie na całym świecie na rynkach wewnętrznych danym krajów dobrym popytem zwłaszcza ze strony drobnych kapitalistów.

Jako przykład przytoczyć można, że Związki Komunalne w Niemczech, jak wykazują odnośne statystyki, ulokowały swoich obligacji komunalnych na rynku wewnętrznym za przeszło 500 milionów marek niemieckich.

W przeciwstawieniu zatem zauważyć należy, że ubiegając się o pożyczki zagraniczne, nie czynimy jednakże dostatecznych wysiłków, aby stworzyć należyłą pojemność krajowego rynku pieniężnego. W naszym życiu gospodarczym, odczuwa się jeszcze brak potrzebnej organizacji w tym kierunku. Z jednej strony zaobserwować się daje hojnie nieproduktywne szafowanie funduszami rezerwowymi liczących instytucji społecznych, z drugiej zaś strony brak funduszy na najkonieczniejsze nawet inwestycje miast lub powiatów. Stosunki te winny być uregulowane, gdyż Polskę nie stać na zbytek w poszczególnych działach gospodarki krajowej, gdy w innych jej działach odczuwa się dotkliwie braki.

Różnice takie we wszystkich krajach wyrównują doskonale państwowe, lub komunalne obligacje wewnętrzne, które odcinając nadmiar kapitałów poszczególnych instytucji i zakładów społecznych, pomagają finansowo tam, gdzie potrzeba lokat.

Zwłaszcza komuny nasze mogłyby znaleźć tu szeroką możliwość uzyskania nowych kapitałów przez odpowiednią lokatę swoich obligacji.

Jak wykazują przykłady z Niemiec i Francji, rozchodzi się tu o poważne sumy, tem więcej, że i popyt na obligacje komunalne ze strony drobnego kapitalisty byłby również i na naszym rynku wewnętrznym dostateczny. Leży to w interesie nie tylko naszej polityki finansowo-komunalnej, lecz i w interesie gospodarczym całego kraju, aby luki naszego życia gospodarczego na tem polu wyrównane zostały odpowiednią akcją w omawianym kierunku, której winni się podjąć gminy nasze zbiorowo.

Również nasze ciała ustawodawcze powinny się tą sprawą żywo i z pełnym zrozumieniem zainteresować.

Kazimierz Namysł

Dyrektor Miejskiej Kasy Oszczędności
w Katowicach.

Zmierzch liberalizmu w Anglii.

Komandor J. M. Kenworthy, dawniej liberal, od lat kilku członek Labour Party, obrany obecnie znów posłem z Hull, kilka dni przed wyborami angielskimi ogłosił w miesięczniku „Review of Reviews” artykuł wysoce interesujący ze względu na obecny wynik wyborów. Jest to pogląd na przeszłość partji liberalnej i zapowiedź, że dla siły żywotnej starej partji liberalnej wyniki wyborów będą rozstrzygające. Otóż wynik wyborów wykazał zupełny brak tej żywotności. Program polityczny, wybitna indywidualność Lloyd George’a, który z właściwym sobie walijskim temperamentem rzucił się w wir agitacji, zasobna kiesa, dały rezultaty tak nikłe, że śmiało można prorokować, iż zmierzch Whigów jest nieunikniony.

Jakie, zdaniem Komandora Kenworthy, są cele poszczególnych partji?

„Konserwatyści są zwolennikami systemu nieograniczonego prywatnego biznesu z unikiem, o ile możliwości wszelkiej interwencji rządowej, zwolennikami nacjonalizmu, zlagodzonego przez minimum międzynarodowej współpracy za pośrednictwem Ligi Narodów”.

„Labourzyści (nie trzeba zapominać, że autor w ich stoi obozie) są za podporządkowaniem interesu prywatnego dobru ogółu i za stopniową przemianą wolnego systemu konkurencyjnego na kolektywistyczny i spółdzielczy. Na polu spraw zagranicznych Labour Party jest pacyfikacją i współpracą narodów dla wspólnego dobra, łagodzonej nieograniczoną autonomją w rządzie własnym”.

„Liberali, w odróżnieniu od dwóch tamtych partji, muszą dzięki powstaniu i wzmocnieniu się Partji Pracy, albo ofiarować swoje usługi konserwatyście, albo też muszą stanąć u boku Labour Party w pracy nad przeobrażeniem kapitalizmu, nad ochroną jednostki zarówno pracownika, jak spożywcy, przeciwko wyzyskowi”.

To, co Kenworthy uważa za największą klęskę liberalów, los języczka u wagi, stało się ich udziałem. A że sympatie w nielicznej garstce przedstawicieli dawnych Whigów w dwóch rozbieżnych idą kierunkach, los liberalów, a zarazem los przyszłego parlamentu, nie posiadającego decydującej większości, jest już przesądzony. Partja konserwatywna została pobita, ale nie zniweczona. „Oligarchje Torysów i Whigów — pisze dalej komandor Kenworthy — rozdzielone były na polu religijnem, dynastycznym a nawet personalnem. Ale z powstaniem podczas rewolucji przemysłowej potężnego stanu średniego, arystokracja Whigów wchłonięta została przez nową partję liberalów. Tu w jednym szergu, stali opozycji przeciwko właścicielom ziemskim i szlachcie, kupcy, bankierzy, przemysłowcy i właściciele sklepów. Naprzód jedna partja, potem druga wezwały na pomoc zastępy, nieposiadające prawa wyborczego, lub świeżo to prawo zyskujących rolników i rzemieślników. Torysi przez ustawy fabryczne szukali pomocy robotników, liberali szukali i znaleźli oparcie wśród radykałów ze sfery robotniczej. Ale pomimo tego poparcia, pomimo głosów robotników rolnych, zyskanych przeciw posiadaczom ziemskim, partja liberalna pozostała partją stanu średniego”.

„Z chwilą pozyskania prawa wyborczego warstwy robotnicze i ich organizacje poczęły domagać się wpływów politycznych, przywilei idących z nimi w parze. Lecz tu napotkały na opór klasy średniej, która uzyskała już od torysów to, do czego dążyła. Z powstaniem Labour Party i z rozpadnięciem się podczas wojny partji liberalnej, przemysłowcy i inni businessmen przeszli do partji konserwatywnej, broniącej przywilejów terytorjalnych i socjalnych.

Od tego czasu i w ciągu wielu jeszcze wyborów walka toczy się i toczyć się będzie o władzę polityczną klasy robotniczej”.

W dalszym ciągu artykułu komandor Kenworthy rozwija plany nacjonalizacji i kontroli państwowej.

Przy zebraniu się nowego parlamentu, pisze w końcu komandor Kenworthy, w którym większość pana Baldwiną będzie zniweczona. Labour zgłosi votum nieufności. Powiedzmy (a zaszedł jak wiemy teraz ten wypadek), że żadna partja nie posiada zdecydowanej większości. Jeżeli votum nieufności uzyska większość, Mac Donald, powołany przez króla może naradzać się czy to z p. Lloyd George’em czy to z p. Baldwinem i ich partjami, albo też i nie. Poczem zwróci się do Izby Gmin i przedstawi swój program. Bo jeżeli w Anglii ma rządzić rząd mniejszości, to Labour Party woli, by był to ich rząd raczej, niż rząd konserwatystów”.

Nowe tereny kolonizacji Polskiej w Brazylii.

Towarzystwo Kolonizacyjne w Warszawie uzyskało od rządu Stanu Espirito Santo w Brazylii koncesję na kolonizację terenów tego Stanu. Koncesja obejmuje narazie 50.000 hektarów i przewiduje osiedlenie na nich w ciągu najbliższych kilku lat 1.800 rodzin rolniczych z Polski.

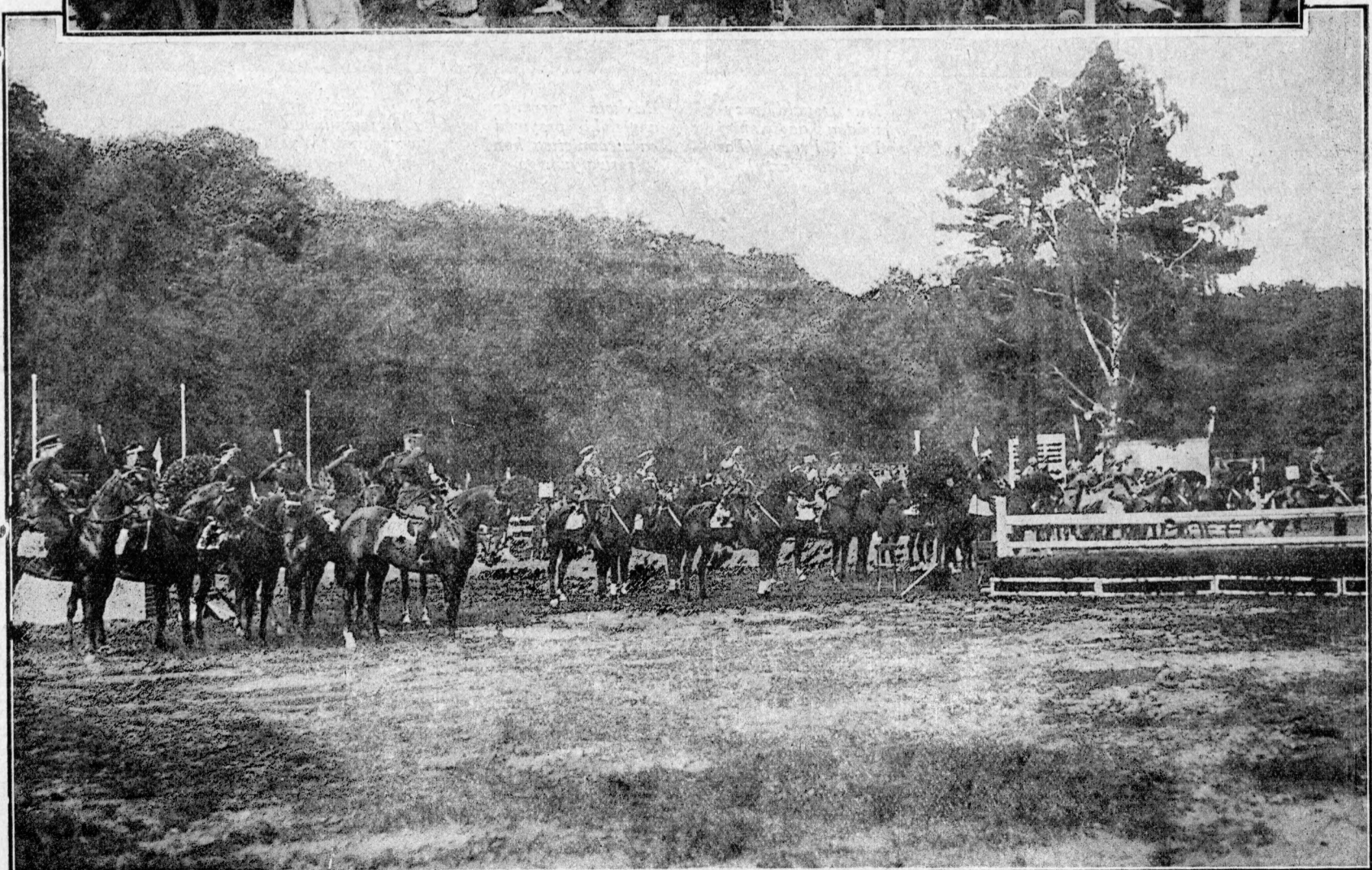
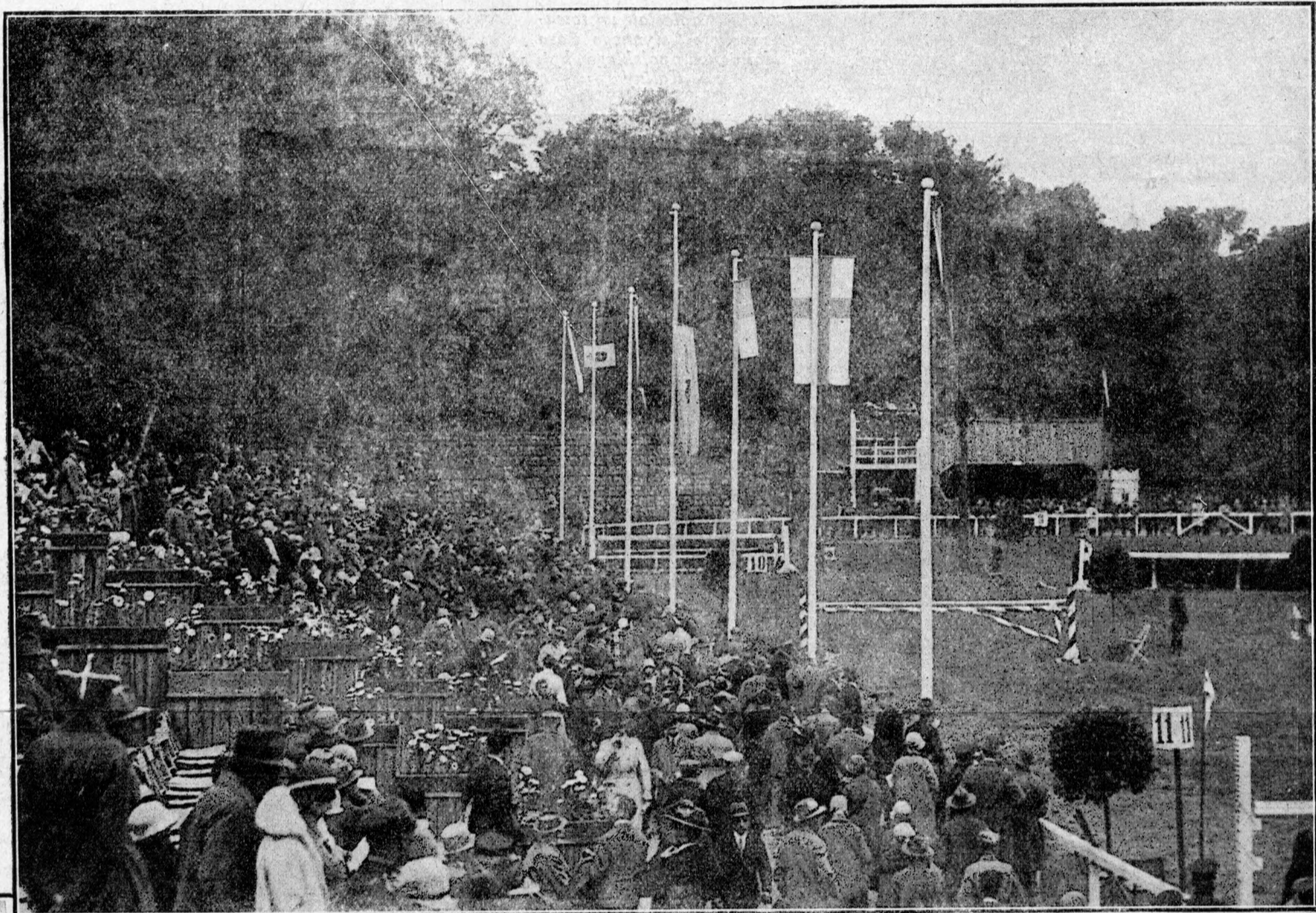
Obecnie, po otrzymaniu od rządu polskiego zezwolenia na rekrutację emigrantów—kolonistów, Tow. Kolonizacyjne wydało broszurę z opisem stanu Espirito Santo i warunkami osadnictwa i przygotowuje się już do rozpoczęcia rekrutacji.

Broszura, bogato ilustrowana (zdjęcia zabudowań z dawna osiadłych w Espirito Santo kolonistów polskich, widoki całych kolonii polskich, plan-tacji kawy, kukurydzy, manjoki, kakao, trzciny cu-

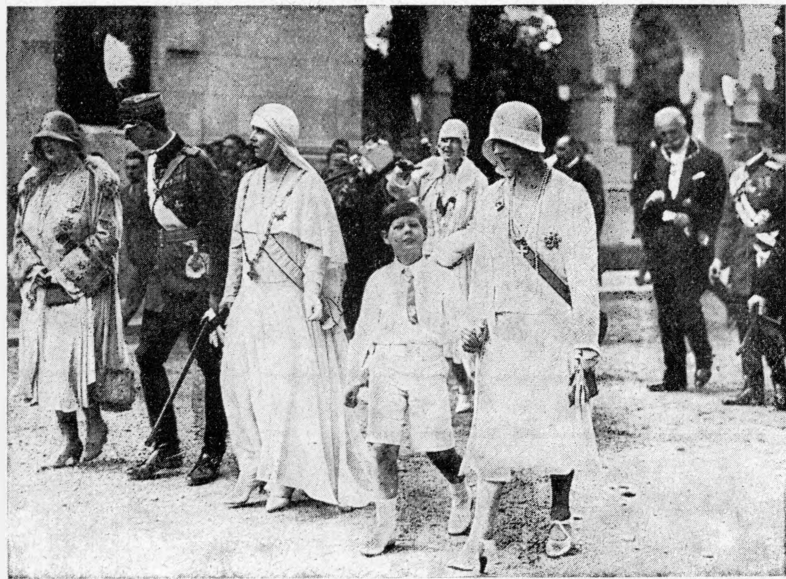

NASZ DODATEK ILUSTROWANY

NIEDZIELA, 9 CZERWCA 1929 r.

Tegoroczne konkursy hippiczne w Warszawie obudziły duże zainteresowanie ze względu na licznie reprezentowane zespoły zagraniczne.

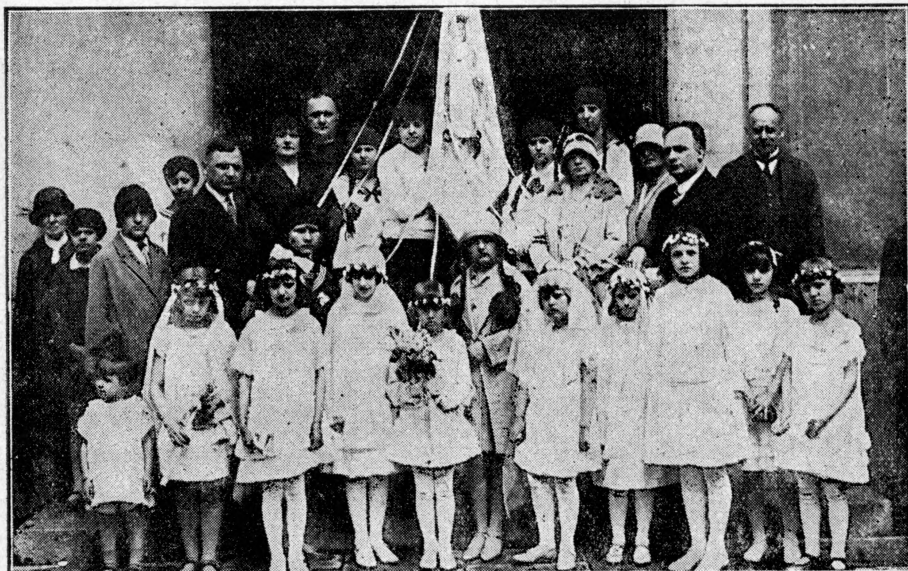

Jubileuszowe uroczystości w Rumunii, na których rząd Rzeczypospolitej reprezentował p. minister Kwiatkowski, dały powód do żywiłowej manifestacji całego narodu rumuńskiego. Na zdjęciu widzimy b. królową grecką Elżbietę, księcia regenta Mikołaja, królową matkę Marię, młodego króla Michała i księżniczkę Helenę

Do grobów rodzinnych w Warszawie złożono zwłoki tragicznie zmarłego bohaterskiego lotnika polskiego, s. p. por. Szalasa, który rok temu zginął podczas lądowania na lotnisku w Bagdadzie, dokąd doleciał w towarzystwie słynnego asa lotnictwa polskiego kpt. Kaliny

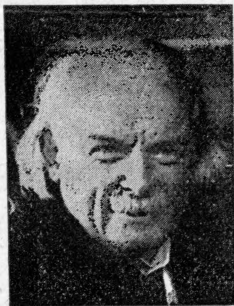
Pierwsza tegoroczna wycieczka amerykańska (Zjednoczenie Katolickie) w Warszawie

Poświęcenie sztandaru Sodalicji Marjańskiej młodzieży

Senator amerykański J. Couzens, który ofiarował 10 milj. dolarów na biedne dzieci

Lloyd Georg, przywódca liberalów angielskich

Mac Donald, przywódca angielskiej Partii Pracy (Labour Party)

Baldwin premier angielski, przywódca stronnictwa konserwatywnego

P. Głowacki, jeden z kierowników Powszechnej Wystawy w Poznaniu

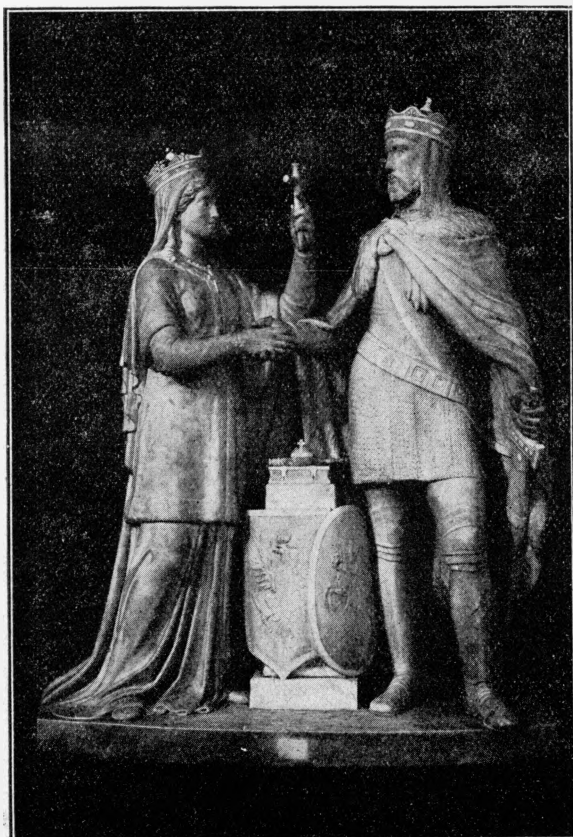
P. M. Bueur, redaktor rumuńskiego „Argusa” przybył do Polski celem zebrania materiału do numeru polskiego

WYSTAWA REWINDYKOWANYCH W WARSZAWIE

Rękojeść „Szczerbca”

Jadwiga i Jagiello,

Oskar Sosnowski

ZBIORÓW PAŃSTWOWYCH (KAMIENICA BARYCZKÓW)

Płaszcz orderu św. Ducha. Dar Ludwika XIV dla Jana III

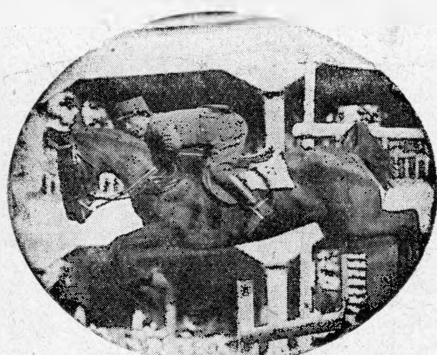
Jeżeli w miejscowej księgarni nie możesz dostać jakiegokolwiek książki, pisz do M. A R C T A, Warszawa, Nowy Świat 35, a wysłę Ci ją natychmiast.

Jeżeli w miejscowej księgarni nie możesz dostać jakiegokolwiek książki, pisz do M. A R C T A, Warszawa, Nowy Świat 35, a wyślą Ci ją natychmiast.

Ekipa fińdzka

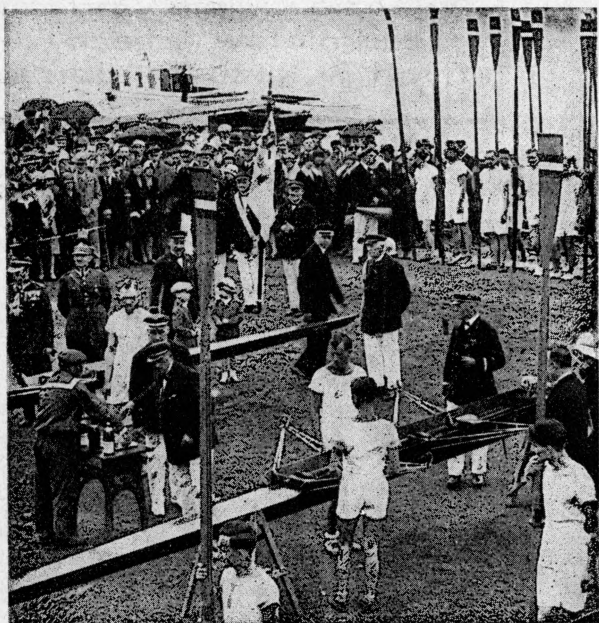
KONKURSY HIPPICZNE W WARSZAWIE

Brawurowy skok przez przeszkodę

P. Zofja Chodkiewiczówna, znakomita nasza sportlady

W niedzielę, dn. 26 maja r. b. odbyło się otwarcie sezonu w Warsz. Tow. Wioślarskiem. Po nabożeństwie w kościele Św. Trójcy na Solcu — przystąpił i nowy gmach Towarzystwa poświęcił ks. arcybiskup Ropp. Następnie odbył się chrzest nowych łodzi: 8-ki wyścigowej — rodzice chrzestni — prez. Kl. Wioślarek Domostawska i prez. K.W.W. — Bernatowicz, 2-ki podw. — Lothowa i prez. Słomiński i 1-ki wyśc. p. Słomińska i inż. Loth

ZGON WITOLDA ROLANDA

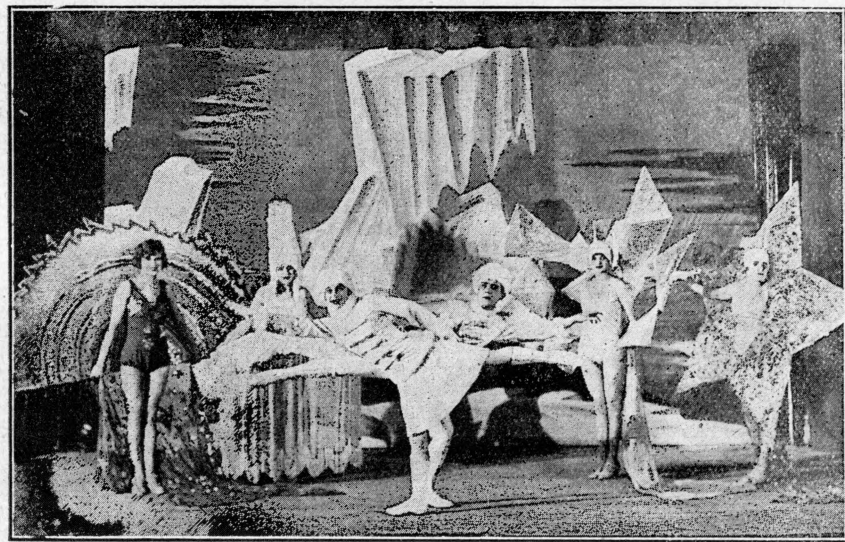
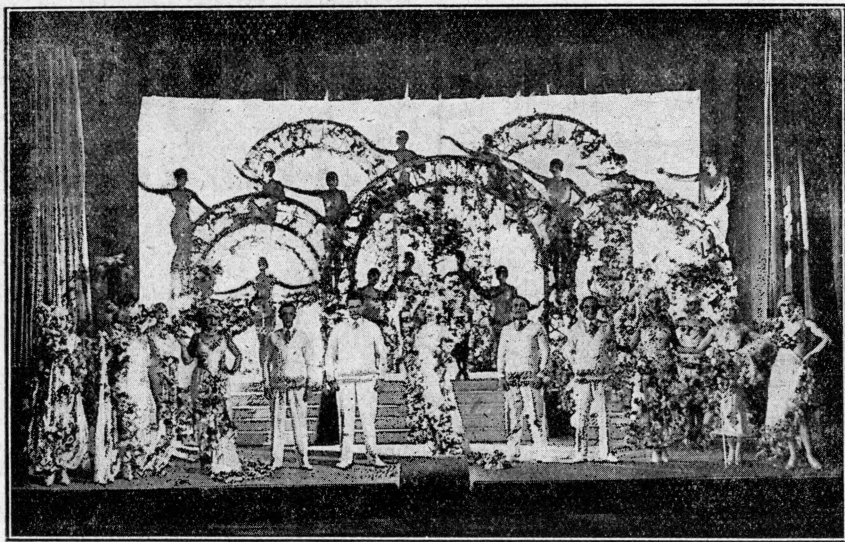
FOT. J. MALARSKI

Dn. 26 maja w katastrofie samochodowej pod Łowiczem zginął śmiercią tragiczną młody, 32 lata liczący, artysta teatru „Morskie Oko” s. p. Witold Konopka-Roland

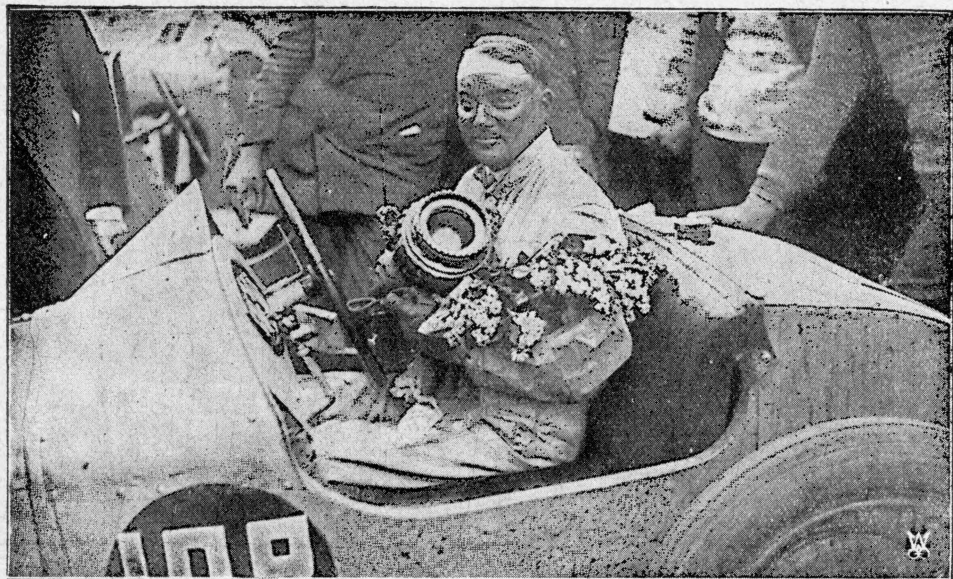

W drugiej połowie maja J. Em. ks. arcybiskup Ropp w asyście ks. prałata Około-Kulaka dokonał poświęcenia nowowypudowanej w Warszawie palarni kawy i paczknarni herbaty firmy Julian Meinl

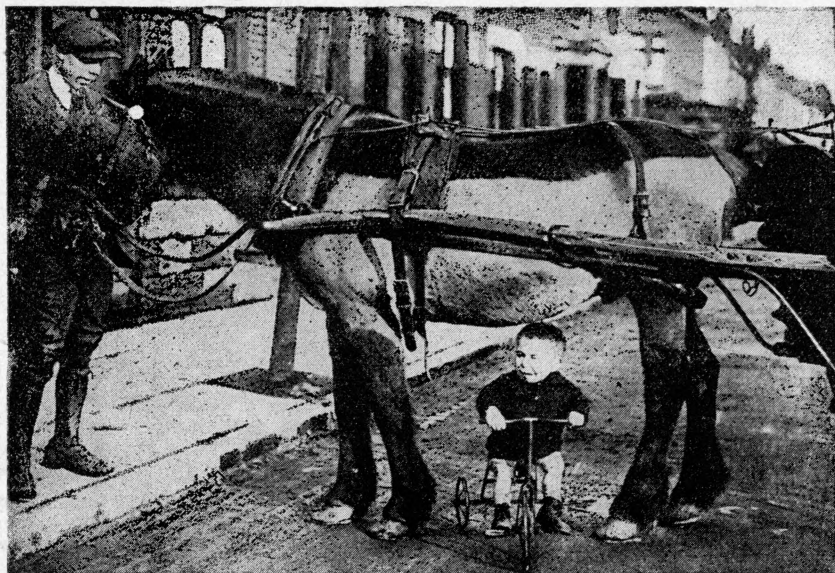
NOWA REWJA W MORSKIM OKU W WARSZAWIE

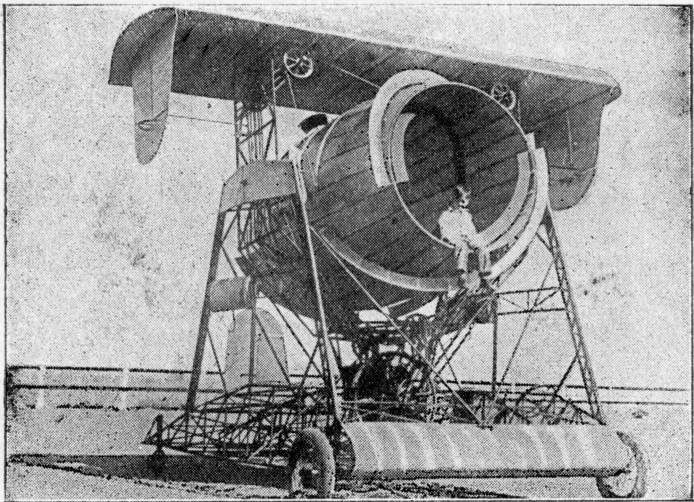
Dwa fragmenty pięknej i efektownie wyreżyserowanej rewji „Warszawa w Kwiatach” w teatrze „Morskie Oko”

Znany automobilista Dhome wygrał 24-ro godzinny wyścig w Bol d'Or, jadąc z szybkością średnią 75 klm. 410 m. na 1.100 ctm. maszynie „Lombard”

Harold Turland, najmniejszy liliput angielski — wzrost jego wynosi 75 cm. a waga 13 klg.

Pomysł inżyniera Paula Maiwurma z San Diego: maszyna, na której ma wkrótce unieść się w powietrze

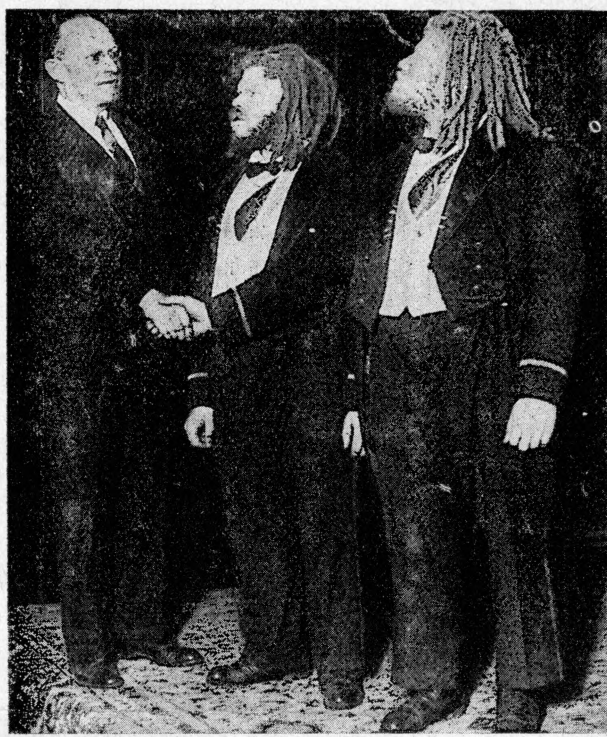
ZE SREBNEGO EKRANU

Doug, Mary i Charlie — trójca potentatów filmowych

Trzej rodzeń bracia: Jack — wagi 235 kilo. Tom — wagi 37 klg., i Pick — wagi 290 klg. Fenomeny ludzkie z „Luna Parku” w Paryżu

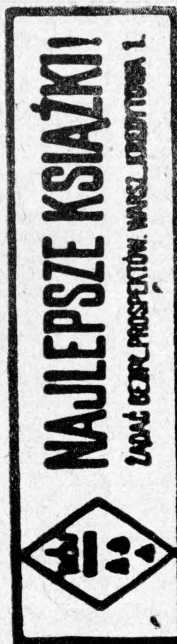
Eko i Iko, dwaj „podludzie”, występujący w jednym z teatryków nowojorskich w towarzystwie swego odkrywcy, Abrahama Vogla

Czy mogę służyć pani parasolem?

Japoński następca tronu dokonuje przeglądu drużyny sportowej

Letni płaszcz dla czteroletniej elegancki

GWARANTOWANE ROWERY 1-SZO RZĘDNYCH MAREK

ANGIELSKIE „BODWEN”
FRANCUSKIE „SPHINX”
AUSTRJACKIE „PUCH”

NA DŁUGOTERMINOWE RATY POLECA:

D/T. M. OKOŃ

WARSZAWA, UL. ZIELNA 11.

ŻĄDAJCIE ILUSTROWANYCH
CENNIKÓW NA SEZON BIEŻĄCY

Posiadamy również na składzie wiele innych przedmiotów niezbędnych w każdym domu.

DZIS
każdy kulturalny dom
prenumeruje i czyta
KSIĄŻKI
BIBLIOTEKI-DOMY-POLSKIEGO
KWIATKALNIE 9 TOMÓW ZA 21.0-50 GR.
WARSZAWA - GOSPODARSTWA 61 - P.K.O. - 9779

CZYTAJCIE NAJPOPULARNIEJSZE I NAJCIEKAWSZE W POLSCE PISMO TYGODNIOWE

„7 DNI”

CENA TYLKO 50 GROSZY

W KAŻDYM NUMERZE
LICZNE WYSOKOWARTOŚCIOWE PREMJE
DLA CZYTELNIKÓW.

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI
WARSZAWA NOWOSENATORSKA 2
(RÓG UL. TRĘBACKIEJ)

Telefon № 525-85.

